

Vysoká škola polytechnická Jihlava
Finance a řízení

Zhodnocení trvání členství ČR v Evropské unii
Bakalářská práce

Autor práce: Soňa Tůmová
Vedoucí práce: Ing. Olga Kubová
Místo: Jihlava
Rok: 2009

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala.

V Jihlavě dne 26.10.2009

.....

Na tomto místě bych chtěla poděkovat respondentům, kteří vyplnili dotazník k mé bakalářské práci a pomohli mi tak dojít k závěru, dále svým kolegům v zaměstnání za podporu a pomoc při sběru dat a hlavně své rodině, která mi umožnila získat patřičné vzdělání.

Rovněž děkuji Ing. Olze Kubové za vedení a cenné připomínky udělené při tvorbě této práce.

Obsah

1 Abstrakt.....	6
2 Předmluva.....	7
3 Úvod.....	10
3.1 Evropská unie.....	10
3.1.1 Historie EU	10
3.1.2 Struktura Evropské unie	14
3.2 Česká republika v Evropské unii.....	16
3.3 Metodika průzkumu veřejného mínění	16
4 Objektivní zhodnocení členství ČR v Evropské unii	19
4.1 Čerpání finanční pomoci, Fondy EU	19
4.2 Legislativa	21
4.3 Zásadní oblasti přijatých norem	23
4.4 Společná bezpečnostní politika	24
4.5 Spokojenost občanů s členstvím v EU	24
5 Průzkum mínění	27
5.1 Průzkum veřejného mínění.....	27
5.1.1 Parametry průzkumu	27
5.1.2 Volba otázek.....	30
5.2 Vyhodnocení průzkumu.....	32
5.2.1 Znalost EU.....	32
5.2.2 Obecná spokojenost s EU	33
5.2.3 Subjektivní vnímání vlivu EU	35
6 Závěr.....	37
7 Seznam použité literatury	39

Seznam obrázků

Evropská unie v roce 2008, zdroj: Euroskop	13
Tři pilíře Evropské unie, zdroj: Wikipedia	15
Organizace výzkumu, zdroj: Marketing v současné světové praxi	17
Věková struktura obyvatelstva ČR.....	28
Rozložení obyvatel ČR a respondentů dle pohlaví	29
Rozložení obyvatel ČR a respondentů dle vzdělání.....	29
Rozložení obyvatel ČR a respondentů dle kraje	30
Tabulkové zpracování odpovědí na základní otázky v referendu.....	33
Grafické zpracování odpovědí na otázku " Souhlasíte s Lisabonskou smlouvou“	35
Grafické zpracování odpovědí na otázku „Vnímáte legislativní úpravy přicházející z EU spíše pozitivně či negativně?“	36

1 Abstrakt

Tůmová S., Zhodnocení trvání členství ČR v Evropské unii. Bakalářská práce. Jihlava 2009

Tato práce srovnává subjektivní vnímání občanů dopadů pětiletého členství České republiky v Evropské unii získané provedeným průzkumem s objektivními skutečnostmi uváděnými veřejně dostupnými zdroji informací.

Abstract

Tůmová S.,. Assessment of time durating of the Czech Republic membership in the European Union. Bakalářská práce. Jihlava 2009

The main target of this paper is to compare two aspects of impacts of the Czech Republic's five-year membership in the European Union: there are compared subjective perceiving of this membership among the country's inhabitants on one side and objective facts as they are stated in public information sources on the other.

2 Předmluva

Již od dob Velké Moravy byli Češi součástí velké Evropy. Jejich postavení, jako důležitého evropského národa se vynořovalo a znovu nořilo do hlubin v závislosti na síle jejich vládců. Problematika evropanství provází tak Čechy od úsvitu dějin doposud.

Dne 1. května 2004 přistoupila Česká republika, spolu s dalšími devíti státy, do Evropské unie. V současné době již má Evropská unie 27 členů a počet občanů EU překročil půl miliardy¹. Čeští občané tedy tvoří pouze necelá 2% všech obyvatel Unie. Autorka této bakalářské práce chce zhodnotit pětileté členství České republiky v Evropské unii a zaměřit se přitom na srovnání subjektivního vnímání vlivu členství samotnými občany s objektivními fakty.

Téma této bakalářské práce je vysoce aktuální zejména s ohledem na v Unii probíhající diskuse o tzv. Lisabonské smlouvě. Jedním z významných evropských kritiků této smlouvy a zároveň dalších tendencí směřujících k centralizaci v rámci Evropské unie je prezident České republiky, Václav Klaus. Častým argumentem, který od kritiků zaznívá je, že občané vlastně vůbec neznají obsah nejen Lisabonské smlouvy, ale i dalších dokumentů, které mohou výrazně ovlivnit jejich život v budoucnosti, a že právě této neznalosti mohou využívat politici k prosazení svých zájmů, přestože by se tak dělo se zdánlivým souhlasem občanů. Pokud by tomu tak skutečně bylo, lze úspěšně pochybovat o legitimitě politiků činit kroky zavazující občany republiky do budoucna, či dokonce vedoucí k omezování suverenity republiky.

Autorka práce si klade za cíl průzkumem napříč populací zjistit, zda výše uvedená hypotéza může být pravdivá, tedy zda občané České republiky jsou dostatečně seznámeni s EU, jak subjektivně vnímají členství republiky v EU. Součástí průzkumu je i provokativní srovnání

¹ 565 mil. občanů k 1.1.2005 včetně kandidátský zemích; zdroj: Eurostat

odpovědi na „základní otázku“ dané respondentem v referendu konaném v červnu 2003 o vstupu ČR do EU a odpovědí, jakou by na stejnou otázku respondent odpověděl nyní, po pěti letech členství ČR v Unii.

Téma této bakalářské práce je velice aktuální pro autorku práce samotnou. V minulých měsících razantně změnila svůj život a přestěhovala se do Prahy, získala nové kamarády a známé. Autorka dříve vnímala členství České republiky v Evropské unii jako realitu a neměla důvody pochybovat o správnosti a výhodnosti tohoto členství. O Praze, resp. jejích obyvatelích je známo, že patří z velké části ke kritikům tohoto členství a i autorka začala tyto názory registrovat při rozhovorech se svými kolegy ze zaměstnání i s novými kamarády (kteří jsou převážně právnického vzdělání, příp. studenti práv a ekonomové). Pro autorku práce je tedy tato bakalářská práce vhodnou příležitostí tento rozpor hlouběji prozkoumat. Stejně tak i poté porovnat přínosy a případné ztráty ze členství v EU. Dále by ráda obecně a průzkumem mínění obyvatel zjistila, zda jsou tyto „euroskeptické“ názory spíše výjimkou, či jde o názor napříč populací a regiony.

V úvodu své práce autorka stručně zpracovává tři základní pojmy relevantní pro tuto práci: Evropská unie, Česká republika v EU a metodika průzkumu mínění.

Ve druhé kapitole této bakalářské práce jsou zpracovány dostupné informace z veřejných zdrojů. Jedná se fakticky o objektivní zhodnocení členství ČR v EU ve všech oblastech, které si autorka práce uvědomuje.

Třetí kapitola je fakticky stěžejní částí práce, totiž průzkum mínění. Jeho cílem je zjistit skutečné vnímání vlivu členství v EU občany. Při statistické analýze výsledků průzkumu využije autorka práce jistého zjednodušení, neboť pouhá analýza takového průzkumu by mohla

s úspěchem aspirovat na samostatnou bakalářskou nebo diplomovou práci matematického oboru některé specializované vysoké školy.

Závěrem práce je jednak zhodnocení provedeného průzkumu a jeho srovnání s objektivními skutečnostmi.

Pro svůj značně omezený rozsah si práce ani neklade ambice zpracovat komplexněji všechny souvislosti členství České republiky v Evropské unii. Práce si v žádném případě neklade ambice popsat všechny dopady členství, zejména pak pokud jde o legislativní úpravy národního práva, detailní rozbor čerpání strukturálních fondů atd.

3 Úvod

3.1 *Evropská unie*

Evropská unie se rozkládá na rozloze cca 5 mil km²², což činí přibližně polovinu rozlohy celého evropského světadílu³.

3.1.1 Historie EU

Myšlenka evropské jednoty jako nástroje umožňujícího mírové soužití národů obývajících starý kontinent, která se po staletí vracela v pracích politických myslitelů a v úsilí politických činitelů. Během druhé světové války vznikaly iniciativy navrhuující konkrétní formy organizace, jejímž úkolem by bylo udržovat mírové vztahy mezi evropskými národy a regulací jejich ekonomik zajistit obyvatelům kontinentu důstojné životní podmínky. Pod vlivem hospodářské krize 30. let, která přinesla zbídačení širokým vrstvám obyvatel se v poválečném období začaly objevovat návrhy na celoevropskou organizaci odrážející potřebu zásadní změny jak v politické tak ekonomické sféře. Mezi významnou iniciativu historici řadí projev W.Churchila v březnu 1943 v BBC, v němž navrhl ustavení Rady Evropy jako organizace na ochranu evropské kultury před barbarstvím. USA se snažily přimět západoevropské státy k užší ekonomické spolupráci prostřednictvím Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci (OEEC) za použití nástroje tzv. *Marshallova plánu* (americký projektu, jenž v letech 1948-1952 plnil funkci politické a ekonomické stabilizace západní Evropy a posílení koupěschopné poptávky po americkém zboží). V květnu 1948 se v Haagu konal Evropský kongres, který měl dodat nových sil evropským hnutím, jejichž význam se zhoršující mezinárodní situací upadal. Kongres jednal o možnosti ustavení evropské organizace, která by institucionalizovala spolupráci členských zemí v oblasti politické,

² zdroj: Euroskop

³ rozloha Evropy: 10.2 km²; zdroj: Wikipedie

kulturní a hospodářské. Rezoluce přijatá kongresem vyzývala vlády k urychlenému vytvoření evropské organizace. Byly v ní obsaženy i konkrétní podmínky členství, ve kterých Kongres již reagoval na nedávný únorový převrat v Československu, jenž ukázal na křehkost evropské demokracie v podmínkách studené války. Členem nové evropské organizace se nemohla stát nedemokratická země. Okolnosti hroícího se konfliktu studené války připravily novou organizaci o možnost stát se nástrojem regulace vztahů evropských států v klíčových oblastech: v dubnu 1949 byla podepsána Washingtonská smlouva zakládající *Severoatlantickou alianci* (NATO), která se stala garantem bezpečnosti západní Evropy.

V roce 1952 vstoupila v platnost tzv. Pařížská smlouva, kterou bylo založeno *Evropské společenství uhlí a ocelí*. ESUO se stalo základem evropské integrace (zakládající členové: Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko)

V roce 1958 vstoupily v platnost tzv. římské smlouvy zakládající *Evropské hospodářské společenství* (EHS) a *Evropské společenství pro atomovou energii* (Euratom). Proces evropské integrace se dostal do nové fáze. (zakládající členové: Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Německo)

V listopadu 1959 došlo k podpisu Stockholmské konvence ustavující *Evropské sdružení volného obchodu* (ESVO). Dle konvence mělo dojít k postupnému odstranění cel, dovozních kvót a jiných ochranných opatření mezi členskými státy oblasti volného obchodu. Vnější celní tarify vůči třetím zemím však zůstaly pod kontrolou členských států v rámci závazků vyplývajících z Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT). Volný pohyb zboží se týkal pouze průmyslového zboží, zemědělské produkty neměly být do oblasti volného obchodu zahrnuty. Celá oblast volného obchodu, včetně EHS, měla snižovat celní tarify a

zvyšovat kvóty uvnitř oblasti současně. (členové: Británie, Švédsko, Norsko, Dánsko, Švýcarsko a Rakousko a Portugalsko).

Slučovací smlouva od roku 1967 spojila řídící orgány a rozpočet společenství ESUO, EHS a Euratom v *Evropská společenství*.

V roce 1993 vstoupila v platnost Smlouva o Evropské unii - tzv. *Maastrichtská smlouva*.

Do rámce EU byly zahrnuty *Schengenské dohody*⁴, podepsané dne 14. července 1985, ve které se dohodly na zrušení veškerých kontrol osob cestujících v rámci těchto zemí. V roce 1990 byla podepsána tzv. Schengenská prováděcí úmluva (opět ve vesnici Schengen). Teprve na jejím základě se připravily všechny podmínky nutné pro otevření hranic – především byl vytvořen a zprovozněn Schengenský informační systém. V březnu 1995 pak byly odstraněny pohraniční kontroly.

Ve druhé polovině 90. let probíhala poslední etapa přípravy na přijetí jednotné měny. V roce 1999 přijalo prvních jedenáct zemí jednotnou měnu - *euro*, o tři roky později byly dány do oběhu bankovky a mince jednotné měny. Euro je nyní oficiálním platidlem v 16 z 27 států Evropské unie (těchto 16 států tvoří tzv. eurozónu) a v šesti dalších zemích mimo EU.

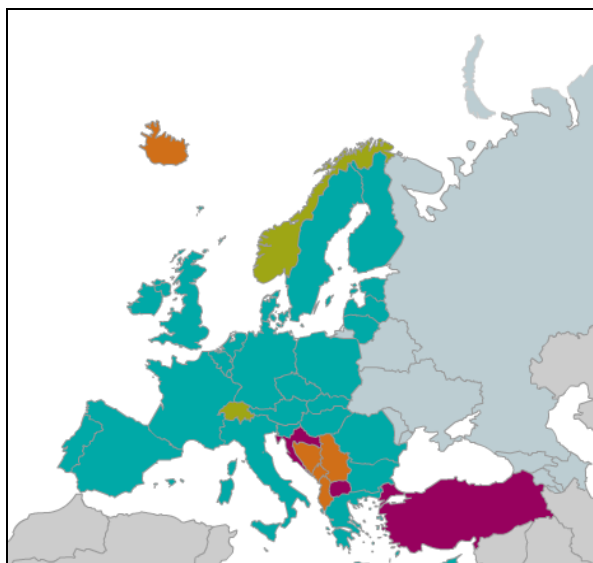
V roce 1993 pak Evropská rada pod tlakem zemí střední a východní Evropy přijala *kodaňská kritéria*, rámcové podmínky, které musí uchazeči o členství splnit, aby se mohli stát členy EU. V roce 1998 byla zahájena přístupová jednání se kandidátskými státy. V květnu 2004 přistoupilo 10 států, počátkem roku 2007 vstoupily další. Postupně dochází k rozšiřování Evropské unie až na současných 27 členů.

⁴ Název je dle názvu Vesnice Schengen, kde došlo k jejímu podpisu. Vesnice byla vybrána symbolicky proto, že bezprostředně u ní se stýkají hranice Německa, Francie a Lucemburska; zdroj Wikipedia

V referendu do dnešního dne odmítly vstoupit zatím dvě země: Norsko a Švýcarsko.

V říjnu 2004 pak dvacet pět členů již rozšířené EU podepsalo *Smlouvu zřizující ústavu pro Evropu*. Návrh smlouvy usiloval o řešení všech hlavních problémů dosavadní podoby smluvního rámce EU (právní subjektivita EU, přesné vymezení kompetencí EU, sjednocení legislativních procedur, začlenění Listiny základních práv aj.) a upravil institucionální rámec s cílem zjednodušit a zefektivnit rozhodovací procesy v EU (stálé předsednictví, zavedení funkce ministra zahraničních věcí, omezení počtu členů Komise, změna rozhodovací procedury v Radě aj.). Ratifikační proces však narazil v následujícím roce na kritickou překážku, když dvě ze zemí zakládající Šestky Ústavní smlouvu v referendu odmítly.

V první polovině roku 2007 se německé předsednictví ujalo iniciativy, která vyústila v přenesení věcných změn, jež přinášela Ústavní smlouva, do stávajících textů zakládajících smluv o Evropské unii a Evropském společenství. *Lisabonská smlouva* byla podepsána v prosinci 2008 a čeká na ratifikaci všemi dvaceti sedmi členy EU

Obrázek 1: Evropská unie v roce 2008, zdroj: Euroskop

3.1.2 Struktura Evropské unie ⁵

Základními institucemi Evropské unie jsou:

Evropská komise - pravidelné summity nejvyšších představitelů členských států, kteří určují směřování politiky Evropské unie

Rada EU - zastupuje členské státy. Ministři vlád členských zemí se společně usnášejí na konkrétních politických krocích v oblastech svých resortů

Evropský parlament - zastupuje občany Evropské unie. Od roku 1979 jsou europoslanci voleni v přímých volbách. Společně s Radou EU je základní legislativní institucí, která se podílí na schvalování zákonů, které se dále realizují v členských státech EU.

Evropský soudní dvůr - výklad a aplikace evropského práva v členských státech EU

V rozdělení zodpovědností ve věci unijního práva platí, že Komise navrhuje, Evropský parlament doporučuje, Rada Evropské unie rozhoduje a Evropský soudní dvůr řeší spory.

Pravomoci a úkoly institucí EU, stejně jako pravidla a postupy, kterými se musí řídit, stanovují základní smlouvy Unie, tzv. Maastrichtské smlouvy. Existence institucí EU je přímo odvozena ze smluv o ESÚO, EHS a Euratom, v nichž členské státy souhlasily s přenesením části svých pravomocí na orgány Společenství.

Dalšími významnými orgány EU jsou:

Evropský účetní dvůr - kontroluje a spravuje rozpočet EU.

Evropská centrální banka - odpovídá za měnovou politiku a společnou měnu euro.

Evropský ombudsman - řeší stížnosti občanů na instituce nebo orgány EU.

⁵ zdroj: Euroskop

V současné době se oblasti činnosti EU, tzv. politiky EU, dělí do tzv. tří pilířů:

Pod první pilíř spadají ty politiky, které mají často spojitost s hospodářstvím členských. Tyto politiky jsou spravovány na supranacionální úrovni zpravidla prostřednictvím Evropské komise bez primárního vlivu členských států. Právo vznikající v prvním pilíři se nazývá komunitární právo.

Další dva pilíře jsou Společná zahraniční a bezpečnostní politika a Policejní a justiční spolupráce. Členské státy mají při rozhodování v těchto politikách právo veta. Rozhodování tedy probíhá na mezivládní úrovni zpravidla v Radě EU. Právo vzniklé v druhém a třetím pilíři se nazývá unijní.

I. Evropské společenství	II. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	III. Policejní a justiční spolupráce
- Společná zemědělská politika - Hospodářská a měnová unie - Celní unie a Společný trh - Společná obchodní politika - Regionální a strukturální politika - Dopravní politika - Sociální politika - Schengenský prostor - Občanství EU - Vědecko-výzkumná politika - Politika hospodářské soutěže - Ekologická politika - Politika ochrany spotřebitele - Vzdělání a kultura - Společná rybolovná politika - Azylová a přistěhovalecká politika	Zahraniční politika: - Spolupráce v zahraniční politice - Dodržování míru - Volební pozorovatelé - Lidská práva - Demokracie - Rozvojová pomoc Bezpečnostní politika: - Evropská bezpečnostní politika - Evropské síly rychlé reakce - Odzbrojování	- Pašování drog a obchod se zbraněmi - Obchod s lidmi - Terorismus - Zločiny proti dětem - Organizovaný zločin - Korupce

právo veta mají při rozhodování členské
na mezivládní úrovni rozhodování probíhá zpravidla v Radě EU

Obrázek 2: Tři pilíře Evropské unie, zdroj: Wikipedia

3.2 Česká republika v Evropské unii⁶

Dne 23.1.1996 Česká republika předložila, rukou tehdejšího premiéra Václava Klause, oficiální žádost o členství v Evropské unii. O dva roky později byly oficiálně zahájeny vstupní rozhovory Evropské komise s první vlnou uchazečů⁷ o členství v EU na dvoustranné bázi. Vstupní jednání vyvrcholila dne 16.4.2003, kdy byla podepsána Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii, Atény. Za ČR podepisuje prezident Václav Klaus a premiér Vladimír Špidla

V červnu 2003 proběhlo Referendum o vstupu ČR do EU. Hlasovat přišlo 55,21 % oprávněných voličů, pro vstup se vyslovilo 77,33 % a proti 22,67 %.

Dne 1.5.2004 se ČR spolu s dalšími devíti státy stává členskou zemí EU. Unie se tak rozrostla na 25 států Evropy

Dne 21. prosince 2007 se Česká republika plně zapojila do schengenské spolupráce. V noci z 20. na 21. prosince tak byly zrušeny kontroly na vnitřních hranicích. Na mezinárodních letištích v rámci letů uvnitř rozšířeného Schengenu zmizely hraniční kontroly 30. března 2008.

1. 1.2009 až 30.6.2009 předsedala Česká republika v Radě EU.

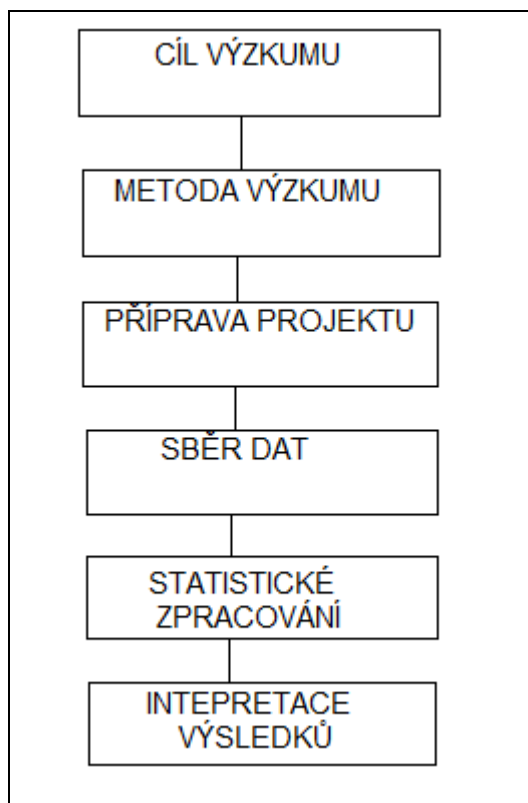
3.3 Metodika průzkumu veřejného mínění

Pro zjištění subjektivního názoru občanů, který autorka této práce použije pro srovnání objektivních dopadů členství České republiky v EU, bude použita metodika výzkumu. První a pravděpodobně nejdůležitější etapou v procesu výzkumu je přesné vymezení cíle.

⁶ zdroj: <http://ec.europa.eu>

⁷ ČR, Polskem, Maďarskem, Slovinskem, Estonskem a Kypr

Teprve poté, kdy je tazateli samotnému zcela zřejmé co se chce vlastně od respondentů dozvědět a proč, teprve poté je možné určit metodu výzkumu. Cíl výzkumu musí být velmi přesně vymezen, jinak lze jen stěží očekávat konkrétní a smysluplné závěry.

Obrázek 3: Organizace výzkumu, zdroj: Marketing v současné světové praxi

Jednou z možností, jak provést sběr dat, je sběr prostřednictvím dotazníků, přičemž dotazník je soubor různých otázek, uspořádaných v určitém sledu. Respondent ve formě odpovědí na tento dotazník vyjadřuje svůj názor. V dotaznících je možné použít otázky otevřené, nebo uzavřené. Teorie ⁸ rozlišuje otázky otevřené:

- Dichotomické (se dvěma možnými odpověďmi)
- Otázky s více volbami
- Likertova stupnice (respondent vyznačuje na stupnici míru souhlasu s uvedeným výrokem)

⁸ viz Marketing v současné světové praxi

- Sémantický diferenciál (stupnice je opatřena dvěma póly s opačným významem a respondent vyznačuje směr a intenzitu svého hodnocení)
- Známkovací stupnice
-

Uzavřené otázky s pak dělí na:

- Volné (respondent sám formuluje svůj názor)
- Asociační (respondent uvede první slovo, které si uvědomí jako první na reakci na pojem uvedený v dotazníku)
- Volné dokončení věty (respondent má sám dokončit předloženou větu)

Při průzkumu samotném je velice důležité najít vhodné portfolio respondentů. V případě průzkumu veřejného mínění by mělo být portfolio respondentů co nejvíce podobné demografické struktuře a přesto by měli být respondenti zvoleni spíše náhodně, aby se tak předešlo zkreslení celého výzkumu volbou nevhodných respondentů.

Průzkum může být prováděn formou osobního interview, telefonním dotazováním, poštou, nebo v současné době rovněž často využívanou formou: odpověďmi na webových stránkách.

Statická analýza výsledků je samostatným vědním oborem, což samo o sobě jasně dokládá složitost této etapy procesu výzkumu. O nic jednodušší pak není ani interpretace výsledků, jejich správné pochopení a srozumitelné zpracování a to jak formou grafů, tak i slovních komentářů. Interpretace výsledků dle jednotlivých kategorií respondentů je v případě průzkumu veřejného mínění rovněž velice přínosné.

4 Objektivní zhodnocení členství ČR v Evropské unii

4.1 Čerpání finanční pomoci, Fondy EU

Evropská komise přijala v červenci 2007 priority rozvoje České republiky specifikované v Národním strategickém referenčním rámci. Ten určuje strategii čerpání finanční pomoci v souladu s Lisabonskou strategií ve výši 26,69 miliard eur (682 miliard korun) v období 2007 až 2013 (jedná se přibližně o tři čtvrtiny ročního státního rozpočtu ČR).

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Evropská unie disponuje třemi hlavními Strukturální fondy:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)

Projekty mohou předkládat obce, kraje, ministerstva, podnikatelé, vlastníci dopravní infrastruktury, neziskové organizace, školy, výzkumná centra a další.

K srpnu 2009 bylo příjemcům proplaceno celkem 23,6 mld. Kč. Ke stejnému měsíci bylo celkem předloženo ke schválení řídicím orgánům 25.224 žádostí o podporu v celkové výši 525,2 mld. Kč a z nich bylo schváleno 12.294 projektů, na něž se váže alokace ve výši cca 138,9 mld. Kč.⁹

⁹ Zdroj: Aktuální měsíční monitorovací zpráva - červenec 2009, www.strukturalni-fondy.cz

Z fondů EU byly postaveny kilometry silnic a železnic (447 km silnic a 45 km železnic). Za období 2004 až 2006 pomohly peníze ze zdrojů EU k vytvoření 22.000 pracovních míst, k rekonstrukci 30 čističek odpadních vod pro 60 000 domácností atd.

Z výše uvedeného vyplývá, že byla v první třetině daného období vyčerpána necelá 4% z prostředků, které jsou určeny k dispozici pro Českou republiku. Schopnost čerpání prostředků z fondů EU je častým předmětem politických diskusí, resp. útoků. Na straně jedné ministr pro místní rozvoj, Rostislav Vondruška, v srpnu 2009 informoval, že v čerpání je na tom ČR relativně dobře. Uvedl: „Z prostředků, které jsme mohli za dané období získat, jsme jich získali 98,1%.“. Na druhé straně opoziční ČSSD ve své velice kritické tiskové zprávě vydané 17.8.2009 doslova uvádí: „Stav čerpání fondů EU je trestuhodný...V letech 2007 až 2008 bylo vyplaceno pouze 17,6 z celkem 233,2 miliard korun, které měla ČR ve fondech EU k dispozici. To v praxi znamená, že v české ekonomice nevzniklo zhruba 200 000 nových pracovních míst a pokles hrubého domácího produktu byl o dvě až tři procenta vyšší, než mohl být... Při současném tempu bychom v žádném případě nevyčerpali 911,8 miliard, které máme přiděleny do roku 2013....Výsledky vlády Mirka Topolánka v oblasti čerpání prostředků z fondů EU jsou bohužel naprosto tristní. Z 233,2 miliard korun alokovaných do let 2007 a 2008 zůstalo nevyplaceno neuvěřitelných 215 miliard, tedy 92,5 % z celkové částky.“

Jako vysvětlení pomalého čerpání z Fondů se jeví vyjádření Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky (AMSP), která prakticky ve stejné době informovala že až 95% malých a středních podniků, které se pokusily dosáhnout na dotace ze strukturálních fondů Evropské unie, vyjádřilo konstatování nad složitostí jejich čerpání. Právě složitost při předkládání projektů, nejasná komunikace atd. se dávají za příčinu nízkého čerpání z fondů. Což je samozřejmě zvláště nyní, v době světové krize mající dopady i na české společnosti a podnikatele tristní zjištění.

S informací AMSP o nedostatečné komunikaci vlády o Fonděch EU korespondují i výsledky průzkumu společnosti STEM. V letech 2004-2006 provedla společnost STEM ¹⁰sérii tří reprezentativních výzkumů povědomí široké veřejnosti o problematice evropských fondů. Více než polovina občanů (57 %) zná alespoň z doslechu pojem "strukturální fondy". Dobrou orientaci v problematice fondů EU však deklaruje během celého tříletého období jen úzká skupina občanů - devět procent populace od 18 let (a jisto si je svou dobrou orientací jen jedno procento). Necelá třetina lidí si dokáže vzpomenout na nějaký konkrétní projekt, opatření či stavbu financovanou z evropských fondů. Nejčastěji jde o dopravní stavby (dálnice, silnice, mosty), dále opravy památek, ekologické stavby, projekty ve školství a ve veřejné dopravě, cestovní ruch a místní rozvoj. ¹¹

4.2 Legislativa

Přistoupením České republiky k Evropské unii spolu začaly koexistovat dva systémy práva – právo národní a právo vytvářené institucemi EU, a to jak legislativní, tak soudní cestou. Komunitární právo je národnímu právu nadřazeno a je prioritní.

Jediným orgánem se zákonodárnou iniciativou pokud jde o právní akty Společenství je Evropská komise. Rada může návrhy Komise odmítnout pouze jednomyslně. Hlavním rozhodovacím orgánem EU je Rada (Rada EU). Jejím stěžejním úkolem je tvorba legislativy. Rada vydává - v některých případech spolu s Evropským parlamentem - právní akty ES (nařízení, směrnice, rozhodnutí). Ve většině případů může jednat pouze o návrzích předložených Evropskou komisí, která má jako jediná právo zákonodárné iniciativy.

¹⁰ zdroj: <http://www.stem.cz>

¹¹ zdroj: <http://www.in-finance.cz/clanek/polovina-lidi-nevi-strukturalni-fondy>

Orgány EU přijímá tzv. právo sekundární a to jen v těch oblastech, v nichž jsou k tomu zmocněny právem primárním, tedy zakládajícími smlouvami. Formy práva sekundárního jsou nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

Zákonodárce členských zemí je povinen ve stanovené lhůtě implementovat do svého právní řádu směrnice EU. Nařízení EU jsou závazná ihned. Po dobu členství ČR v Unii byly implementováno desítky směrnic, mezi nejvíce diskutované a tedy i neznámější patří směrnice na ochranu spotřebitele, osobních dat, na ochranu zaměstnance, dále pak jsou známy i dopady unijního práva, zejména šlo o zásahy do trestního řádu.

Komise ES systematicky monitoruje naplňování vybraných segmentů komunitárního, příp. unijního práva ve členských státech. Česká republika neprovedla do svého právního řádu celkem 55 směrnic, což je transpoziční deficit ve výši 3,4 % . K počátku roku 2008¹² nebylo v řádném termínu implementováno do českého právního řádu 63 směrnic. Z uvedeného je patrné, že dnes zejména ČR zaostává v harmonizaci svého právního řádu, popř. není příliš efektivní. Problémem ovšem je, že i neimplementovaná směrnice je závazná, pokud uplyne lhůta daná pro její implementaci a jednotlivec se může vůči státu domáhat práv daných mu touto směrnicí.

Téměř samostatnou kapitolou, ne-li samostatným námětem na zpracování práce tohoto typu, může být téma, resp. otázka: „skutečně stojí zákonodárný proces v EU zcela na demokratických zásadách?“. Autorka práce si na tomto místě pouze dovolí krátkou a snad provokativní úvahu: Zákonodárnou iniciativu v Evropské unii má pouze Evropská komise, která je složena z 27 komisařů (jeden z každé členské země) a legislativu závaznou pro všechny členské státy přijímá, a to pouze jednomyslným souhlasem všech, Rada EU (složená z ministrů jednotlivých členských států). Demokraticky zvolení zástupci

¹² podle údajů ISAP (Informační systém pro aproximaci práva)

občanů v národních parlamentech tedy fakticky pouze i) schválí národní vládu, která ovšem např. dle ústavy ČR má exekutivní, nikoli zákonodárnou moc a ii) určí komisaře, který ovšem nezastupuje v EU svého vysílatele, ale je mu přiděla konkrétní agenda (tj. není zde jako „vyslanec“ dané země, ale působí jako člen instituce EU pověřený konkrétní agendou). Z výše uvedených nesporných faktů plyne, že přestože má např. v České republice v Ústavě jasně vymezeno, že zákonodárnou moc v zemi má pouze Parlament ČR, je prioritní – a to opět plně v souladu s Ústavou - legislativa, která je schválena na úrovni EU a to členem moci výkonné. Fakticky se tak může zdát, že dochází k prolomení základního pravidla dělby moci. Ještě v horším může být demokracie v případě, že by došlo na půdě EU k popření současného práva veta a bylo by možné v zákonodárném procesu EU přehlasování některého státu – což je reálné riziko v případě přijetí Lisabonské smlouvy, ale toto je již zcela jiná otázka a rozsah této práce její další rozbor neumožňuje. Výše uvedená úvaha bývá častým argumentem tzv. europesimistů a bývá diskutována jako tzv. deficit demokracie v EU.

4.3 Zásadní oblasti přijatých norem

V letech 2004-2009, tedy v době, kdy byla Česká republika plnohodnotným členem Unie bylo přijato mnoho norem, ty zásadní, mající potenciál zasáhnout subjekty (občany, podnikatele, zaměstnance atd.) na území České republiky jsou normy přijaté v oblastech:

- Vnitřní trh
- Informační společnost
- Zemědělství a rybolov
- Spotřebitelé
- Životní prostředí
- Veřejné zdraví
- Energetika
- Daně

- Zaměstnanost a sociální věci
- Regionální politika
- Výchova, vzdělání a mládež
- Doprava

4.4 Společná bezpečnostní politika

Společná bezpečnostní politika je významnou částí unijního práva, a to zejména s ohledem od útoků 11. září 2001 existující trvalé hrozby teroristických útoků a s ohledem na díky rychlému vývoji komunikačních technologií sílícího rizika organizovaného zločinu bez ohledu na hranice státu. Spolupráce v oblasti justice, policie, politiky azylové, vízové a přistěhovalecké se postupně začleňovala do agendy Evropské unie do třetího pilíře.

- Jedná se zejména o spolupráci v oblastech:
- Azylová politika
- Imigrační politika, vč. navracení uprchlíků
- Boj proti terorismu
- Organizovaný zločin
- Policejní spolupráce
- Finanční kriminalita
- Počítačová kriminalita
- Justiční spolupráce a uznávání rozhodnutí soudů
- Ochrana dětí
- Ochrana osobní dat a základních lidských práv

4.5 Spokojenost občanů s členstvím v EU

Agenura STEM provedla na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let několik pro tuto bakalářskou práci relevantních průzkumů¹³

STEM TRENDY 01/2009, ve dnech 2.-9. ledna (1258 respondentů):

¹³ vše zdroj: <http://www.stem.cz>

- Dvě třetiny lidí vyjadřují spokojenost s členstvím v Evropské unii i když většina z nich vyjadřuje své uspokojení opatrně – 51 % lidí uvedlo, že je „spíše“ spokojeno;
- Evropany se cítí být 76 % Čechů, především mladších, vzdělanějších, dobře situovaných a pravicově zaměřených. Méně často cítí svou sounáležitost s Evropou lidé nad 60 let, lidé s nižším stupněm vzdělání, dále ti, jejichž materiální situace není dobrá, a také občané, kteří se svými politickými názory a stranickými sympatiemi řadí k levici. Pocity evropanství tedy ovlivňuje především věk a životní standard lidí. Pocity evropanství jsou poněkud silnější mezi muži než mezi ženami (79 % kladných odpovědí ku 73 %).
- Většina občanů (59 %) soudí, že Evropská unie funguje demokraticky.

- **STEM TRENDY 02/2009**, 31. ledna - 6. února 2009 (1263 respondentů)

- Většina Čechů (60 %) byla přesvědčena o tom, že Parlament ČR by měl schválit Lisabonskou smlouvu
- Téměř dvě třetiny Čechů (65 %) nesouhlasí s názorem, že by národní zájmy České republiky byly v rozporu se zájmy Evropské unie. Rezolutní odmítnutí takového názoru bylo zaznamenáno mezi 12 % lidí.

STEM TRENDY 6/2009, 8. - 15. června 2009 (1282 respondentů) – Volby do Evropského parlamentu

Účast ve volbách do Evropského parlamentu byla 28 %

- Mezi důvody neúčasti ve volbách dominuje obecné znechucení z politiky
- Pro neúčast se lidé rozhodovali spíše později: během posledního týdne či posledních dní se rozhodla téměř polovina nevoličů (42 %).

- Výrazný je rozdíl spokojených s výsledky voleb mezi těmi, kteří volit šli (z nich je spokojených 55 %), kdežto z občanů, kteří práva hlasovat v evropských volbách nevyužili, je spokojeno 40 %.

5 Průzkum mínění

Autorka této bakalářské práce sestavila dotazník, na jehož základě se pokusila zjistit subjektivní vnímání členství České republiky v Evropské unii respondenty a na základě odpovědí dovodit obecnější závěry.

5.1 Průzkum veřejného mínění

5.1.1 Parametry průzkumu

Cíl: prověřit pravdivost hypotézy, že občané jsou fakticky lhostejní k členství republiky v EU, že reálně nepocítují žádné pozitivní a ani negativní vlivy EU na jejich život a současně porovnat některé jednotlivé odpovědi v kombinaci s jinými. V případě potřeby zohlednit i odpovědi dle skupin respondentů a to jak s ohledem na věk a vzdělání, tak i s ohledem na jejich bydliště.

Metodika: pro průzkum byl zvolen jako optimální nástroj anonymní dotazník s využitím převážně uzavřených otázek, někdy doplněné otevřenými. Dotazník byl buď rozeslán e-poštou rozeslán, nebo byl výzkum prováděn osobně. Osloveni byli respondenti různého věku, různého vzdělání s bydlištěm v různých okresech republiky. Příjem dotazníků odeslaných poštou proběhl převážně opět e-poštou. (všechny zpracované dotazníky má autorka práce k dispozici a ráda je na vyžádání předloží)

Počet odpovědí: Dotazník, který je vložen jako příloha k této bakalářské práci byl odeslán 150 respondentům. Z tohoto počtu se vrátilo 110 vyplněných odpovědí, což činí 73%.

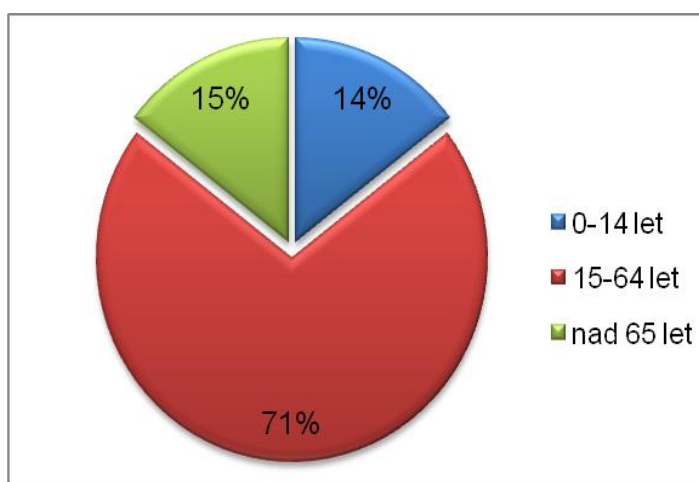
Termín průzkumu: Výzkum byl prováděn v měsících srpna a září 2009.

Výběr portfolia respondentů: autorka práce se snažila získat odpovědi ze všech skupin obyvatelstva, vzhledem ke zřejmým omezeným

možnostem autorky byla však schopna oslovit spíše obyvatele středoškolsky a vysokoškolsky vzdělané a spíše obyvatelé Prahy a středních Čech, což se však při následném vyhodnocení výzkumu ukázalo jako průzkum nijak neznehodnocující nedostatek.

Srovnání demografického rozložení obyvatel¹⁴ se skladbou souboru respondentů:

Věková struktura:

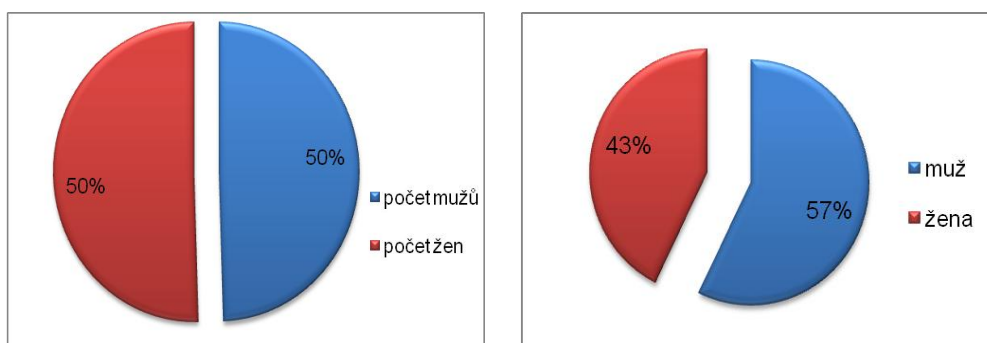
Obrázek 4: Věková struktura obyvatelstva ČR

Zdroj: statistická ročenka 2008

Autorka práce oslovila pouze aktivně činné respondenty, u nichž předpokládá orientaci v relevantní oblasti. Proto jsou pouze 3 respondenti ve věku vyšším než 65 let. Zbývající respondenti spadají do kategorie 15 až 65 let.

¹⁴ Zdroj: Statistická ročenka 2008,
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_lide

Pohlaví respondentů

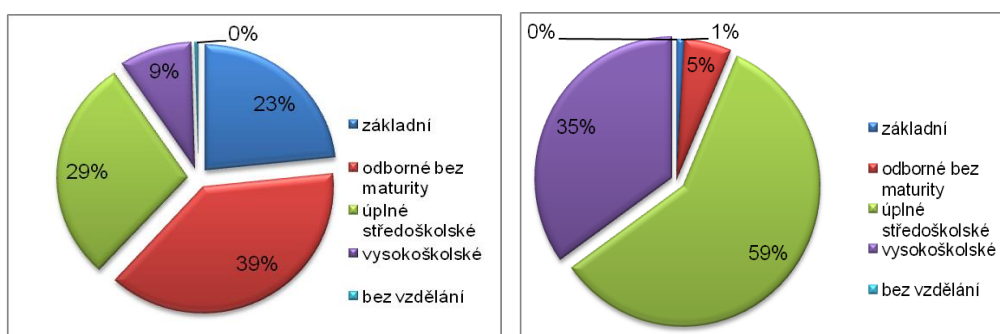

Obrázek 5: Rozložení obyvatel ČR a respondentů dle pohlaví

Zdroj: statistická ročenka 2008 a vlastní zpracování

Autorka práce považuje právě pohlaví respondenta za důležitý aspekt a proto se snažila zajistit složení souboru respondentů co nejvíce podobné skladbě obyvatelstva ČR, což se jí spíš povedlo.

Vzdělání respondentů:

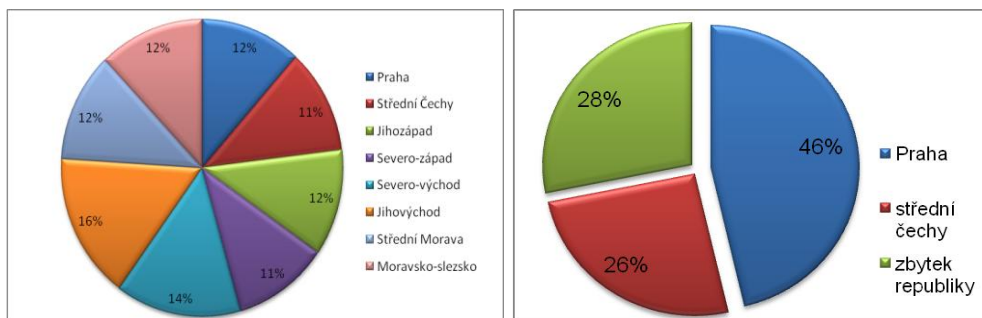

Obrázek 6: Rozložení obyvatel ČR a respondentů dle vzdělání

Zdroj: statistická ročenka 2008 a vlastní zpracování

Jak již dříve autorka této práce a prováděného výzkumu uvedla skladba respondentů dle vzdělání je významně odchylná od rozložení obyvatelstva ČR. Toto je způsobeno limity, které autorka měla při oslovování respondentů. Vzhledem k faktu, že průzkum byl prováděn čistě na dobrovolné bázi, nebyla autorka práce schopna vytěžit více respondentů z kategorie obyvatel se základním vzděláním nebo s neúplným středoškolským vzděláním. Tato skutečnost může být handicapem práce, nicméně neubírá tím práci na zajímavosti.

Kraj respondenta:

Obrázek 7: Rozložení obyvatel ČR a respondentů dle kraje

Zdroj: statistická ročenka 2008 a vlastní zpracování

Autorka práce původně očekávala silnější zastoupení respondentů i z jiných krajů než z Prahy a středních Čech, nicméně projevil se fakt, že do jiných krajů byl dotazník poslán převážně poštou a mailem a práce oněch cca 27% nevrácených dotazníků jsou z těchto krajů. Respondenti z regionů Praha a střední Čechy byli osloveni „napřímo“ tazatelkou a proto návratnost dotazníků z těchto regionů se limitně blíží ke sto procentům.

5.1.2 Volba otázek

Autorka práce rozčlenila otázky do 3 okruhů:

- Znalost EU
- Obecná spokojenost s EU
- Subjektivní vnímání vlivu EU

Důvodem pro tuto strukturu dotazníku bylo setřídít do logických celků nejprve otázky a odpovědi subjektivní názor znalosti o EU a následné ověření skutečnosti, dále pak otázky a odpovědi, které zjišťují obecnou spokojenost s EU vč. reflexe „vstupního“ referenda a poslední celek výzkumu tvoří otázky zjišťující subjektivní vnímání členství ČR v EU pro konkrétního respondenta.

Znalost EU

- Myslíte si, že máte dostatek znalostí o EU?

- Hledali jste někdy nějaké informace o EU?
- Je členství ČR v EU důvodem pro např. zrušení hraničních přechodů?
- Kolik má EU členů?
- Kdy ČR vstoupila do EU?

Soubor těchto otázek má prověřit shodu v subjektivním názoru na znalosti respondenta o Evropské unii a objektivní ověření tohoto názoru. Autorka práce se domnívá, že minimum znalostí o EU je právě počet jejích členů a rok vstupu naší republiky do EU. Otázka, zda je členství ČR důvodem pro zrušení hranic by měla ve výzkumu prověřit, zda respondenti dostatečně rozlišují EU a prostor Schengenské dohody.

Obecná spokojenost s EU

- Jak jste hlasovali v referendu o vstupu do EU?
- Jak byste hlasovali nyní o stejné otázce?
- Splnila se očekávání, které jste měli před vstupem ČR do EU?
- Souhlasíte s dalším rozšiřováním EU o další členy?
- Souhlasíte s Lisabonskou smlouvou?

Soubor výše uvedených otázek má za cíl prověřit obecnou spokojenost respondentů s EU a to zejména srovnáním odpovědi respondenta v tzv. předvstupním referendu a případná změna názoru po jeho pětileté zkušenosti uvnitř Unie. Odpověď na otázku na další rozšiřování prostoru EU

Subjektivní vnímání vlivu EU

- Zaznamenali jste vy osobně nějakou pozitivní změnu po vstupu ČR do EU?
- Zaznamenali jste vy osobně nějakou negativní změnu po vstupu ČR do EU?
- Znáte osobně někoho ze svého okolí, kdo získal dotace z EU?

- Vnímáte legislativní úpravy přicházející z EU spíše pozitivně či negativně?
- Jaká by byla vaše odpověď v případě referenda s otázkou: „Chcete, aby ČR v horizontu 5ti let přijala jednotnou měnu € ? „

Třetí část dotazníku má za cíl zmapovat skutečné subjektivní vnímání respondenta na základě osobních prožitků a zkušeností. Výstupem z této části by pak mělo být nejen statistická data, ale i nejčastěji zmiňovaná pozitiva a negativa členství naší republiky v Evropské unii dle názoru respondenta.

5.2 Vyhodnocení průzkumu

5.2.1 Znalost EU

67 respondentů, tedy zhruba 60% odpovídajících se domnívá, že má dostatek znalostí o Evropské unii. A 71 respondentů uvedlo ve své odpovědi, že si zjišťovali aktivně informace o EU.

Zajímavé však je, že pouze 23 respondentů, tedy pouhých 35% ze všech respondentů, kteří jsou přesvědčeni, že mají dostatek znalostí o EU, dokázalo správně odpovědět současně na dvě základní otázky: Kolik mám EU členů a Kdy vstoupila Česká republika do EU.

Spíše pro zajímavost je informace o výsledcích výzkumu v otázce, která měla za cíl prověřit správné vnímání dvou rozdílných dohod: Evropská unie versus Schengenský prostor. Pouze 11 respondentů (jen 10%) si uvědomuje, že zrušení hranic je důsledkem vstupu ČR do Schengenského prostoru¹⁵. Tento fakt může být důsledkem špatné

¹⁵ zdroj: Wikipedia.cz: „Schengenský prostor zahrnuje členské státy EU kromě následujících: Irsko a Velká Británie, Kypr, Rumunsko a Bulharsko. V schengenském prostoru jsou navíc také Island a Švýcarsko. Česká republika je v schengenském prostoru od 21. prosince 2007“

informovanosti občanů ohledně Evropské unie, zjednodušování informací do jednoduchých hesel apod.

5.2.2 Obecná spokojenost s EU

Autorku práce asi nejvíce zajímaly odpovědi na první dvě odpovědi v této sekci, totiž na volbu respondenta v průběhu „předvstupního referenda“ v roce 2003 a případná změna postoje respondenta po pětileté zkušenosti. Odpovědi jsou tabulkově zpracovány níže a to včetně pohledu na změnu názoru respondentů. Z odpovědí vyplývá, že respondenti spíše setrvávají na svých původních stanoviscích. Jen 10% respondentů, kteří původně volili odpověď „ano“, by nyní volili „ne“ a naopak 4 respondenti změnili své negativní stanovisko v pozitivní.

	referendum v roce 2003	hypotetické referendum 2009 ¹⁶	
		ano	ne
Ano	60	51	6
Ne	10	4	4
Nehlasoval bych	34	16	5

Obrázek 8: Tabulkové zpracování odpovědí na základní otázky v referendu

Zdroj: vlastní zpracování

Při bližší analýze souboru respondentů odpovídající „Ne“ na otázku v případě hypotetického opakovaného předvstupního referenda je potvrzena původní domněnka, že euroskeptici názor mají v populaci spíše vysokoškolsky vzdělaní občané (12 VŠ, tj. 32% z vysokoškolsky vzdělaných respondentů ve výzkumu ve srovnání s 18ti středoškolsky vzdělanými respondenty, tj. 28% z výzkumu).

¹⁶ Nesoulad v součtech jednotlivých položek s celkovým počtem je dán tím, že není uveden počet respondentů s volbou „nehlasoval bych“

Naopak tento výzkum nepotvrdil názor, že euroskeptičtí jsou v populaci převážně obyvatelé Prahy (15 Pražáků = 30% ve srovnání s 20ti mimopražskými respondenty = 34%).

Se zavedením měny Euro souhlasí téměř 50% respondentů a ještě vyšší podíl mezi všemi respondenty je počet příznivců dalšího rozšiřování Evropské unie (67%). Zajímavá je kombinace odpovědí na otázku souhlasu s EU a dalšího rozšiřování EU – 36% příznivců EU současně nesouhlasí s dalším zvyšováním počtu členů.

Autorku práce osobně velice zajímaly odpovědi na otázku: „Souhlasíte s Lisabonskou smlouvou?“ a to zejména s ohledem na vysoce aktuální diskuse ohledně její ratifikace. V době finalizace této bakalářské práce byla Česká republika jediným členským státem, který ještě Lisabonskou smlouvu neratifikoval. Prezident republiky toto odmítl učinit bez toho, že by ke Smlouvě byl připojen dodatek odkazující na Listinu práva a svobod.¹⁷

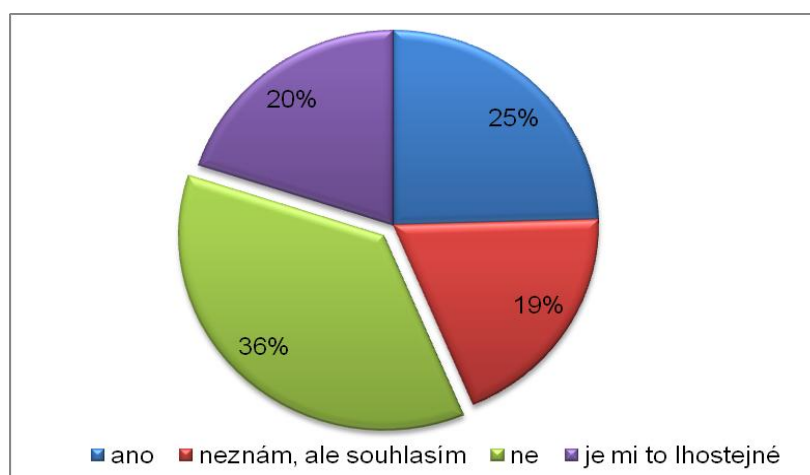
Výzkum prováděný autorkou práce dává za pravdu pochybnostem, zda občasně České republiky skutečně většinově souhlasí s ratifikací Lisabonské smlouvy, resp. zda vůbec chápou její obsah a jeho případný dopad na svou budoucnost.

25% respondentů vyslovalo jednoznačný souhlas s ratifikací. Dalších 19% souhlasí, přestože nezná její obsah. Jen o něco méně respondentů pak vyslovalo jednoznačný nesouhlas s podpisem Smlouvy. Je zřejmé, že tento výsledek může být ovlivněn vyšším vzděláním respondentů než je tomu ve skladbě obyvatelstva. Přičemž

¹⁷ Už samotné sledování reakce české i světové politické reprezentace na odmítavý postoj prezidenta Klause k ratifikaci Lisabonské smlouvy by mohlo být tématem bezesporu zajímavé samostatné práce. Rovněž možné alternativy řešení pro právní stránce a to včetně vyloučení ČR z Unie, obvinění prezidenta Klause z vlastizrady apod. se jeví autorce této bakalářské práce jako velice zajímavé téma, které však bohužel neumožňuje rozsah této práce hlouběji zpracovat.

se však nepotvrdil předpoklad, že vysokoškolsky vzdělaní respondenti budou více odmítaví než středoškolsky vzdělaní. Zatímco vysokoškolsky vzdělaní respondenti výslovně odmítli Lisabonskou smlouvu ve 32% případů, u středoškolsky vzdělaných byl tento poměr ještě vyšší a to až u hranice 40%. Naopak se však, spíše očekávatelně, potvrdil předpoklad, že lhostejní k Lisabonské smlouvě jsou spíše respondenti nižšího než vysokoškolského vzdělání.

Zajímavé bylo zjištění, že téměř stejný počet respondentů, kteří opověděli „ANO“ pro případ opakovaného „předvstupního“ referenda odpověděli současně „ANO“ (22 respondentů) i „NE“ (21 respondentů) pro podpis Lisabonské smlouvy.

Obrázek 9: Grafické zpracování odpovědí na otázku " Souhlasíte s Lisabonskou smlouvou"

Zdroj: vlastní zpracování

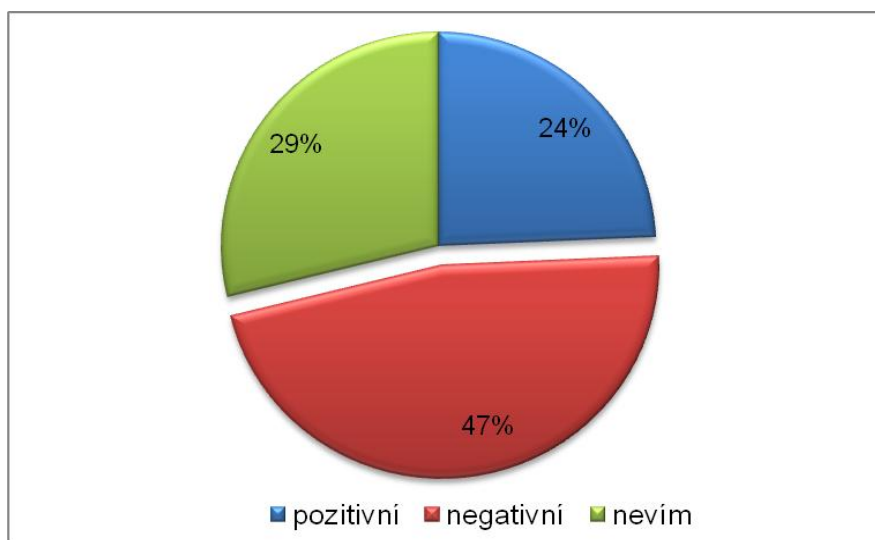
5.2.3 Subjektivní vnímání vlivu EU

62 respondentů výzkumu uvedlo, že má pozitivní zkušenost vyplývající z členství ČR v EU a byly uváděny jako příklady zejména uvolnění hranic, dotace z fondů EU a uvolnění pracovního trhu.

Negativní zkušenost potvrdilo 51 odpovídajících přičemž nejčastěji byly uváděny: regulace, kvóty, byrokracie, legislativa a alibismus.

Osobní zkušenost z čerpání peněz z Evropské unie ve svém okolí má 43 dotázaných, což činí téměř 40% respondentů.

Velice zajímavá je skladbě odpovědí na otázku vnímání legislativy „přicházející“ z Evropské unie. Tato je vnímána spíše negativně. Více jak polovina všech respondentů má negativní postoj ke změnám v legislativě.

Obrázek 10: Grafické zpracování odpovědí na otázku „Vnímáte legislativní úpravy přicházející z EU spíše pozitivně či negativně?“

Zdroj: vlastní zpracování

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit pětileté členství České republiky v Evropské unii a výzkumem zjistit subjektivní vnímání vlivu členství samotnými občany.

Při práci samotné měla autorka práce možnost proniknout hlouběji do problematiky členství v EU a to zejména při studiu objektivních dopadů členství - zejména se jedná o vliv na národní legislativu, schopnost čerpání ze strukturálních fondů atd. Při tomto bádání se setkala s mnoha názory, obecně hodnocené jako „euroskeptické“.

Přesto je zřejmé, že členství v EU je spíše přínosem pro Českou republiku (viz např. čerpání z fondů, ochrana trhu, volný „pohyb zboží a osob, tj. možnost studovat a pracovat, bezpečnost atd.). Na druhou stranu je zřejmé, že informací o Evropské unii není dostatek, resp. nejsou tyto dostatečně sdělovány veřejnosti a obecně jsou předávány spíše pozitivní a zjednodušující informace. Větší diskuse, ve kterých by mohlo dojít ke zpochybnění některých „jistot“ jsou spíše výjimkou.

V provedeném výzkumu se potvrdilo, že většina občanů se spíše domnívá, že má dostatečné znalosti o Evropské unii a současně však neznají správné odpovědi na nejjednodušší otázky a dochází i k matení si pojmů – viz vztah Evropské unie a Schengenského prostoru.

Většina respondentů by opět souhlasili se vstupem České republiky do Evropské unie, většina souhlasí se zavedením jednotné měny Euro a i s dalším rozšiřováním EU.

Respondenti mají pozitivní i negativní zkušenosti z členství v EU, přičemž výrazně negativní je vnímání legislativy z EU, téměř polovina respondentů se vyjadřuje negativně k legislativním změnám v souvislosti s členstvím země v Evropské unii.

Nejaktuálnější otázkou pak byl dotaz na souhlas s tzv. Lisabonskou smlouvou: 36% respondentů vyslovilo výslovný nesouhlas s tímto dokumentem.

Provedený průzkum potvrdil, že vnímání členství republiky v Evropské unii je spíše pozitivní a míra euroskeptismu je spíše konstantní (ve srovnání s předvstupním referendem v roce 2003).

7 Seznam použité literatury

- HORÁKOVÁ, I. *Marketing v současné světové praxi*. Praha: Grada, 1992. ISBN 80-85424-83-5
- KÖNIG, P., LACINA, L. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. Praha: Beck, 2004. ISBN 80-7179-846-0
- GALVAS, M., PRUDILOVÁ, M. *Pracovní právo ČR po vstupu do EU*. Brno- CP Books, 2005. ISBN 80-251-0523-7
- MAŇÁK, M. *100 otázek a odpovědí o Evropské unii*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. ISBN 80-85864-77-0
- HAD, M. *Česká republika v Evropské unii: členství, přínosy, výzvy*. Praha- Linde, 2006. ISBN 80-7201-611-3

Webové stránky (vše v období srpen až září 2009)

- www.eurostat.cz
- www.euroskop.cz
- www.wikipedie.cz
- ec.europa.eu
- www.strukturalni-fondy.cz
- www.stem.cz
- www.in-finance.cz/clanek/polovina-lidi-nevi-strukturalni-fondy
- www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_lide